

Rozmowa Biuletynu Wilanowskiego z o. dr. Kazimierzem M. Lorkiem CRSP, proboszczem parafii św. Antoniego Marii Zaccarii, dziekanem Dekanatu Wilanowskiego.

Biuletyn Wilanowski: Szanowny Ojciec Kazimierzu. W związku z ponownym wyborem Ojca na funkcję dziekana Dekanatu Wilanowskiego proszę o wyjaśnienie naszym czytelnikom, w tym także Ojca parafianom, na czym polega urząd dziekana w Kościele katolickim.

O. dr Kazimierz M. Lorek: Pragnę zaproponować, byśmy spojrzeli na urząd dziekana nie tylko w perspektywie aktualnie obowiązującego Kodeksu Prawa Kanonicznego, ale także w perspektywie historycznej. Dawny Kodeks Prawa Kanonicznego ukazywał dziekana jako kapłana, którego biskup uznał za godnego tego urzędu i którego powołał. Preferencja kodeksowa szła w kierunku powoływania na urząd dziekana jednego z proboszczów. Zadania dziekana to przede wszystkim przekazywanie duchowieństwu dekanalnemu poleceń i wskazań biskupa oraz informowanie biskupa o sytuacji w dekanacie.

Biuletyn Wilanowski: Była to zatem w głównej mierze funkcja administracyjna, pośrednika pomiędzy miejscowym biskupem i proboszczami?

O. dr Kazimierz M. Lorek: Można tak powiedzieć. Przez wieki taki szczebel w hierarchii był na pewno niezbędnym narzędziem skutecznej wymiany informacji w obie strony i utrzymania niezbędnej dyscypliny wśród duchowieństwa. Pamiętajmy o tym, że zanim nastąpił rozwój telekomunikacji, przekazów satelitarnych i Internetu, informacja płynęła dużo wolniej niż dziś. Dziekan, przez fakt, że był terytorialnie bliżej parafii, szybciej i lepiej mógł wdrażać postanowienia władzy biskupiej i reagować na występujące trudności.

Biuletyn Wilanowski: Kiedy nastąpiły zmiany w takim podejściu do funkcji dziekana?

O. dr Kazimierz M. Lorek: W połowie ubiegłego wieku, jako wynik „aggiornamento”, czyli reakcji Kościoła na zmiany cywilizacyjne, jakie na niespotykaną dotąd skalę zachodziły w świecie w wyniku industrializacji i postępu technicznego. Podczas Soboru Watykańskiego II wydano m.in. Dekret o pasterskich zadaniach biskupów w Kościele „Christus Dominus”. Określił on dziekana jako kapłana, który jest bliskim współpracownikiem biskupa, pełni na wydzielonym terytorium diecezji obowiązki duszpasterskie o charakterze ponadparafialnym, powierzone mu przez biskupa i podejmuje współpracę z kapłanami pełniącymi obowiązki duszpasterskie na danym terytorium, a celem owej współpracy jest umacnianie jedności i skuteczności duszpasterstwa diecezji. Ojciec Święty Paweł VI po raz pierwszy określił przymioty, jakie powinien posiadać kandydat na dziekana – otóż ma on się wyróżniać wiedzą i gorliwością apostołską. Dalej Paweł VI wskazał, że zadaniem dziekana jest ożywanie wspólnych dzieł duszpasterskich i kierowanie nimi na terenie jemu powierzonym.

Biuletyn Wilanowski: A zatem już nie tylko dziekan-administrator, ale również, a może przede wszystkim apostoł wiary?

O. dr Kazimierz M. Lorek: Bez wątplenia.

Biuletyn Wilanowski: Czy za tą zmianą w podejściu do tematu poszły jakieś zmiany w prawie kanonicznym?

O. dr Kazimierz M. Lorek: Tak. W roku 1983 bł. Jan Paweł II zatwierdził nowy Kodeks Prawa Kanonicznego, w którym pojawiły się istotne nowości. Przede wszystkim Kodeks dopuszcza możliwość, by biskup diecezjalny – w ustanowionym przez siebie prawie partykularnym – określił inny niż dokonana przez niego nominacja sposób ustanawiania dziekana (np. wybory). Jeśli biskup diecezjalny nie skorzysta z tej możliwości, czyli pozostanie przy biskupiej nominacji dziekana – tu pojawia się kolejna nowość – powinien zgodnie ze swoim roztropnym osądem wysłuchać najpierw zdania kapłanów pełniących posługę w danym dekanacie. Następnie, rozważywszy okoliczności miejsca i czasu, powinien

wybrać kapłana, którego uzna za odpowiedniego. W odniesieniu do praw i obowiązków dziekana nowy Kodeks niewiele różni się od dawnego. Odnajdujemy tu jednak pewną nowość w stosunku do omówionego uprzednio dokumentu papieża Pawła VI. Otóż w 1966 roku papież określił zadanie dziekana jako ożywianie i kierowanie działalnością duszpasterską, zaś niemal dwadzieścia lat później Kodeks mówi o ożywianiu i koordynowaniu tej działalności. Poza tym do zakresu praw i obowiązków dziekana należy troska o to, by duchowni prowadzili życie odpowiadające ich stanowi oraz by gorliwie wypełniali swoje obowiązki. Ponadto dziekan ma czuwać nad tym, by święte czynności były sprawowane zgodnie z przepisami liturgicznymi, czystość i piękno kościoła oraz sprzętu liturgicznego były starannie utrzymywane, księgi parafialne były właściwie spisywane i przechowywane, dobra kościelne prawidłowo administrowane i by budynki parafialne były otoczone właściwą troską.

Biuletyn Wilanowski: Przyznam, że to nie wygląda na radykalną zmianę. Nadal dziekan jest przede wszystkim administratorem.

O. dr Kazimierz M. Lorek: Cóż, trudno pozbawić go zupełnie tej funkcji. Biskup ma obowiązek dbać o powierzony także jemu depozyt wiary i niezbędną dyscyplinę prezbiterów. Troska o majątek, którym zarządzają proboszczowie jest także jak najbardziej uzasadniona – ma on służyć przyszłym pokoleniom, więc nie wolno go roztrwonić. Tym niemniej, zgodnie z obecnie obowiązującym Kodeksem Prawa Kanonicznego, do zadań dziekana należy także troska o to, by duchowni uczestniczyli w przewidzianej przez prawo partykularne formacji permanentnej. Szczególną troską powinien otoczyć tych kapłanów, którzy znajdują się w trudnej sytuacji lub przeżywają jakieś problemy, w sytuacji poważnej choroby proboszcza, dziekan powinien zatroszczyć się o pomoc duchową i materialną dla niego, a w razie śmierci proboszcza – o godny pogrzeb. Ma także zadbać o to, by w wypadku choroby czy śmierci proboszcza nie zostały zabrane lub nie zaginęły księgi, dokumenty, sprzęt liturgiczny i inne przedmioty należące do Kościoła. Kolejnym zadaniem dziekana jest wizytowanie, zgodnie z prawem partykularnym, parafii dekanatu. W zakresie dodatkowych uprawnień dziekana Kodeks wskazuje, że te mogą mu zostać udzielone przez prawo partykularne, czyli danego biskupa.

Biuletyn Wilanowski: Czy są jeszcze inne akty prawne regulujące posługę dziekana?

O. dr Kazimierz M. Lorek: Kolejnym istotnym dla nas dokumentem jest Dyrektorium o posłudze pasterskiej biskupów „Apostolorum Successores”, wydane przez Kongregację Biskupów już w tym wieku, 22 lutego 2004 roku. Dyrektorium, znacznie szerzej niż poprzednie dokumenty, określiło wymagania, które powinien spełniać dziekan, a na które powinien zwrócić uwagę biskup diecezjalny. Zgodnie z tym dokumentem dziekan powinien zamieszkiwać na terenie dekanatu, aktualnie uczestniczyć w posłudze duszpasterskiej, cieszyć się szacunkiem duchowieństwa i wiernych ze względu na swoją mądrość, zdrową doktrynę, pobożność i zapał duszpasterski, zasługiwać na zaufanie biskupa diecezjalnego oraz mieć wystarczające umiejętności do kierowania i do pracy w zespole. Dyrektorium przypomniało, że biskup diecezjalny – jeśli byłoby to koniecznym – może delegować dziekanowi różne uprawnienia. Kończąc rozdział poświęcony dekanatom i urzędowi dziekana, Dyrektorium zaznacza, że w diecezjach większych i bardziej rozległych, biskup diecezjalny może – stosując przez analogię reguły dotyczące dekanatu – ustanowić rejony duszpasterskie, na czele których staliby wikariusze biskupi, wyposażeni w zwyczajną władzę wykonawczą i ewentualne dodatkowe uprawnienia.

Biuletyn Wilanowski: Podsumowując, należy chyba stwierdzić, że na przestrzeni ostatnich pięćdziesięciu lat dokonana została zasadnicza zmiana w rozumieniu misji i zadań dziekana?

O. dr Kazimierz M. Lorek: W czasach dawnego Kodeksu dziekan był pośrednikiem między biskupem i proboszczami oraz sprawował pewne funkcje kontrolne. Obecnie dziekan to przede wszystkim ktoś, kto ma ożywiać i koordynować działalność duszpasterską w

dekanacie. Ma być nie tyle organizatorem ponadparafialnych akcji duszpasterskich, ile osobą troszczącą się o jednolitość działań duszpasterskich podejmowanych przez poszczególne parafie dekanatu. Dziekan określany jest jako bliski współpracownik biskupa diecezjalnego przede wszystkim w dziele duszpasterskim.

Biuletyn Wilanowski: Zgodnie z obowiązującym Kodeksem Prawa Kanonicznego Arcybiskup Metropolita Warszawski Kardynał Kazimierz Nycz mianował Ojca dziekanem na kolejną kadencję po zasięgnięciu opinii księży pracujących w parafiach podległych Dekanatowi Wilanowskiemu. W istocie został Ojciec przez nich wybrany, a Kardynał ten wybór zatwierdził. To dowód wielkiego zaufania ze strony wszystkich zainteresowanych. Proszę przyjąć gratulacje i życzenia dalszej owocnej pracy na tym stanowisku.

O. dr Kazimierz M. Lorek: Bóg zapłać!

...

Dekanat Wilanowski tworzą następujące parafie:

1. Czerniaków – parafia św. Bonifacego,
2. Stegny – parafia NMP Matki Miłosierdzia,
3. Stegny – parafia św. Antoniego Marii Zaccarii,
4. Sadyba – parafia św. Tadeusza Apostoła,
5. Siekierki – parafia NMP Królowej Wyznawców,
6. Wilanów – parafia św. Anny,
7. Wilanów – parafia Opatrzności Bożej,
8. Kępa Zawadowska – parafia Posłania Uczniów Pańskich,
9. Powsin – parafia św. Elżbiety.